

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 3Csp/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219201332
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2020:8219201332.3

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Katarínou Krochtovou v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným 1. H. F., X.. XX.XX.XXXX, 2. H. F., X..XX.XX.XXXX, S. L. J. J. XXXX/XX, XXX XX L., o zaplatenie sumy 9.216,63 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 9.216,63 Eur spolu s 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.904,27 Eur od 08.06.2018 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyni p r i z n á v a proti žalovaným v 1. a 2. rade n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 80,00 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 28.06.2019 domáhala voči žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 9.216,63 Eur spolu s 5,59 % ročným úrokom za úver zo sumy 8.854,22 Eur od 08.06.2018 do zaplatenia a 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.216,63 Eur od 08.06.2018 do zaplatenia.

2. V žalobe dôvodila tým, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovanými v 1. rade a 2. rade dňa 19.01.2015 uzavretá Zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX, na základe ktorej im žalobkyňa poskytla medziúver v sume 9.100,00 Eur. V zmysle čl. VIII. bod 8.1. úverovej zmluvy žalobkyňa účtovala žalovaným poplatok za medziúver tak, že prvá výplata medziúveru bola ponížená o tento poplatok. Žalovaní sa zaviazali splácať úver pravidelnými splátkami vo výške 60,60 Eur mesačne. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvorili vklady na konto sporenia vo výške 13,66 Eur a 5,59 % p. a. úrok za medziúver vo výške 42,39 Eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 4,55 Eur, pričom sa uspokojovali v poradí úroky za medziúver, poplatok za poistenie a vklady na konto sporenia. Podľa vyjadrenia žalobkyne žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 04.05.2018 žalobkyňa vyzvala žalovaných na doplatenie dlžných splátok a zároveň ich upozornila na to, že v prípade nesplnenia tejto povinnosti je oprávnená úver zosplatiť. Keďže žalovaní omeškané splátky nedoplatili, žalobkyňa dňa 07.06.2018 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru žalobkyňa zúčtovala nasporenú sumu 245,78 Eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 9.100,00 Eur, ktorá po započítaní predstavovala sumu 8.854,22 Eur. Dlžná suma žalovaných ku dňu zosplatenia predstavovala 9.336,63 Eur a pozostávala z istiny v sume 8.854,22 Eur, nezaplatených 5,59 % ročných úrokov za medziúver zo sumy 9.100,00 Eur do 07.06.2018 spolu vo výške 312,36 Eur, nezaplatených poplatkov za upomínanie v sume 120,00 Eur a nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 50,05 Eur (od 08/2017 do 06/2018, 11 x 4,55 sa

rovná 50,05 Eur). Žalobkyňa uviedla, že si neuplatňuje nárok na zaplatenie poplatkov za upomienky v sume 120,00 Eur. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobkyňa úročila istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 5,59 % ročne (čl. X., bod 10.19.3 úverovej zmluvy). V súlade s čl. IX., bod 9.2. úverovej zmluvy vznikol žalobkyni nárok na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, a to z celkového dlhu žalovaných vo výške 5,00 % ročne. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaní neuskutočnili žiadne vklady. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa žiadala, aby súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť jej sumu 9.216,63 Eur spolu s 5,59 % ročným úrokom za úver zo sumy 8.854,22 Eur od 08.06.2018 do zaplatenia a 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.216,63 Eur od 08.06.2018 do zaplatenia. Zároveň požadovala náhradu trov konania.

3. Žalovaní v 1. a 2. rade sa k žalobe písomne nevyjadrili.

4. Dňa 02.08.2019 Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov so sídlom Šafárikovo námestie 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, navrhla pribratie do konania na stranu žalovaných. Na výzvu súdu, ktorá bola žalovaným v 1. a 2. rade doručená dňa 24.02.2020, aby sa vyjadrili, či súhlasia so vstupom osobitného subjektu do konania, títo nereagovali. Na základe toho súd na pojednávaní dňa 17.08.2020 vyhlásil uznesenie, ktorým návrh osobitného subjektu na pribratie do konania zamietol.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie na dňa 11.06.2020 a na dňa 17.08.2020. Na pojednávaniach sa nezúčastnila žalobkyňa, ktorá svoju neúčast' ospravedlnila včas z dôvodu hospodárnosti konania. Na pojednávaniach sa nezúčastnili ani žalovaní, pričom na prvom z uvedených pojednávanií súd nemal splnené podmienky na otvorenie pojednávania a na druhom z uvedených pojednávanií sa žalovaní nezúčastnili, pričom predvolanie na pojednávanie im bolo doručené fikciou. Na tomto pojednávaní súd vyhlásil rozsudok.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, jej prílohami, a to zmluvou o úvere č. 0463931 6 02 zo dňa 15.01.2015, Všeobecnými podmienkami stavebného sporenia pre fyzické osoby (v znení október 2014), tarifami sporenia pre fyzické osoby, amortizačnou tabuľkou pre medziúver (MÚ) a stavebný úver (SÚ), predpokladmi pre výpočet RPMN, upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04.05.2018 plus doručenky, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 07.06.2018 plus doručenky, výpismi z účtu medziúveru a stavebného sporenia, výpisom z OR SR žalobkyne, písomnými podaniami žalobkyne a ďalšími s vecou súvisiacimi listinnými dôkazmi.

7. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade ako dlžníkom a žalovanou v 2. rade ako spoludlžníkom, bola dňa 15.01.2015 uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX. V čl. II. tejto zmluvy boli uvedené základné úverové podmienky, a teda druh úveru: medziúver, č. účtu medziúveru: XXXXXXXX X XX, výška medziúveru: 9.100,00 Eur, úroková sadzba medziúveru 5,59 % p. a., výška mesačnej splátky úrokov z medziúveru vrátane poplatku z prijatie do poistenia 46,94 Eur, splatnosť splátok z medziúveru: 15. deň mesiaca, počet splátok úrokov z medziúveru do pridelenia cieľovej sumy (CS): 240, úroková sadzba úrokov z omeškania z omeškaných splátok úrokov z medziúveru: maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, číslo účtu stavebného úveru: 0463931 6 02, výška stavebného úveru po pridelení CS: 5.388,48 Eur, úroková sadzba stavebného úveru: 4,75 % ročne, výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru a poplatku za prijatie do poistenia: 60,60 Eur, splatnosť splátok stavebného úveru: 15. deň mesiaca, počet splátok istiny stavebného úveru: 120, počet splátok úrokov stavebného úveru 120, úroková sadzba úroku z omeškania z omeškaných splátok stavebného úveru: maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, úroková sadzba úroku z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, resp. po odstúpení od zmluvy z celého zostatku dlhu: maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, doba trvania medziúveru/stavebného úveru v rokoch: 30, konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru: do 15.01.2045, RPMN pri stavebnom úvere: 6,62 % ročne, RPMN pri medziúvere: 6,51 % ročne, priemerná hodnota RPMN pri podpise zmluvy: 15,52 % ročne, celková výška medziúveru: 9.100,00 Eur, celková čiastka medziúveru, ktorú musí dlžník zaplatiť: 22.362,96 Eur.

8. Podľa čl. V. predmetnej zmluvy: Úročenie, splatnosť, splácanie, bod 5.2. Dlžník sa zaväzuje splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 60,60 Eur, ktorá bude konštantná. Bod 5.3. Do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu vo výške 60,60 Eur uvedenú v bode 5.2. vklady

na účet sporenia vo výške 13,66 Eur, úroky z medziúveru vo výške 42,39 Eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 4,55 Eur, pričom sa uspokojia v nasledovnom poradí - úroky z medziúveru, poplatok za poistenie a vklady. Bod 5.4. Po pridelení cieľovej sumy bude suma podľa bodu 5.2. predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 56,05 Eur a poplatku za poistenie typu A vo výške 4,55 Eur.

9. Podľa čl. IX. tejto zmluvy: Omeškanie, bod 9.3. Porušenie ktorejkoľvek povinnosti z tejto zmluvy dlžníkom, najmä nesplácanie úveru riadne a včas, bude mať negatívne následky pre dlžníka a zakladá veriteľovi právo uplatniť si mimoriadnu splatnosť úveru alebo právo na odstúpenie od tejto zmluvy, právo na úroky z omeškania, (...). V čl. X. tejto zmluvy, je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom a dlžník je povinný celý zostatok úveru s príslušenstvom zaplatiť aj pred dňom konečnej splatnosti úveru, predovšetkým v prípade: 10.1. ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace alebo je v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

10. Z výpisu z účtu medziúveru č. zmluvy 0463931 0 04 vyplýva, že žalovaným bol vyplatený medziúver v troch výplatách dňa 20.01.2015 suma 6.000,00 Eur, dňa 05.02.2015 suma 1.280,00 Eur a dňa 20.03.2015 suma 1.710,00 Eur. Dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovala sumu 9.216,63 Eur a pozostávala zo sumy 312,36 titulom nezaplatených úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, sumy 50,05 titulom nezaplatených poplatkov za poistenie do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a sumy 8.854,22 Eur titulom istiny.

11. Z výpisu z účtu stavebného sporenia č. 0463931 6 02 vyplýva, že nasporená suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovala výšku 245,78 Eur.

12. Listom nazvaným Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04.05.2018, doručeným obom žalovaným v rovnaký deň 07.05.2018, žalobkyňa upozornila žalovaných na to, že dňa 14.05.2018 vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, keďže žalovaní ani na základe výziev neuhradili dlžné splátky vrátane splátky splatnej za mesiac máj 2018. Ak do 14.05.2018 nedôjde k úhrade dlžnej sumy, bude žalovaným zaslané oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru.

13. Listom zo dňa 07.06.2018 nazvaným Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, doručeným obom žalovaným dňa 13.06.2018, žalobkyňa informovala žalovaných, že ku dňu 07.06.2018 nastala mimoriadna splatnosť celého úveru, na základe čoho ich vyzvala splatiť celú dlžnú sumu 9.336,63 Eur.

14. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 506 Obchodného zákonníka Ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

16. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, t. j. k 15.01.2015 (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

19. Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

20. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

21. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade ako dlžníkom a žalovanou v 2. rade ako spoludlžníkom, bola dňa 15.01.2015 uzavretá zmluva o úvere č. 0463931 6 02, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý medziúver v sume 9.100,00 Eur, s úrokovou sadzbou medziúveru 5,59 % p. a., výškou mesačnej splátky úrokov z medziúveru vrátane poplatku za prijatie do poistenia vo výške 46,94 Eur, splatnosťou splátok z medziúveru 15. deň mesiaca, počtom splátok úrokov z medziúveru do pridelenia cieľovej sumy 240, úrokovou sadzbou úrokov z omeškania z omeškaných splátok úrokov z medziúveru maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva. Výška stavebného úveru po pridelení cieľovej sumy predstavovala 5.388,48 Eur, úroková sadzba stavebného úveru bola vo výške 4,75 % ročne, výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru a poplatku za prijatie do poistenia predstavovala 60,60 Eur, splatnosť splátok stavebného úveru bola 15. deň mesiaca, počet splátok istiny stavebného úveru bol 120 a rovnako 120 bol aj počet splátok úrokov stavebného úveru, úroková sadzba úroku z omeškania z omeškaných splátok stavebného úveru a úroková sadzba úroku z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, resp. po odstúpení od zmluvy z celého zostatku dlhu bola maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, doba trvania medziúveru/stavebného úveru bola dohodnutá na 30 rokov, konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru bola dohodnutá do 15.01.2045, RPMN pri stavebnom úvere bola 6,62 % ročne, RPMN pri medziúvere predstavovala sadzbu 6,51 % ročne, priemerná hodnota RPMN pri podpise zmluvy bola 15,52 % ročne, celková výška medziúveru predstavovala sumu 9.100,00 Eur a celková čiastka medziúveru, ktorú musel dlžník zaplatiť bola dohodnutá vo výške 22.362,96 Eur. Z výpisu z účtu medziúveru č. zmluvy XXXXXXXX X XX mal súd preukázať, že žalovaným bol vyplatený medziúver v troch výplatach dňa 20.01.2015 v sume 6.000,00 Eur, dňa 05.02.2015 v sume 1.280,00 Eur a dňa 20.03.2015 v sume 1.710,00 Eur. Z výpisu z účtu stavebného sporenia č. 0463931 6 02 mal súd preukázať, že nasporená suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovala výšku 245,78 Eur. Keďže žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a dostali sa do omeškania so splácaním splátok úveru, listom zo dňa 04.05.2018 (doručeným obom žalovaným 07.05.2018) boli upozornení na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Vzhľadom na to, že žalovaní ani na základe výziev neuhradili dlžné splátky vrátane splátky splatnej za mesiac máj 2018, Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 07.06.2018, doručeným obom žalovaným dňa 13.06.2018, žalobkyňa informovala žalovaných, že ku dňu 07.06.2018 nastala mimoriadna splatnosť celého úveru, na základe čoho ich vyzvala splatiť celú dlžnú sumu 9.336,63 Eur. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaní neuhradili žalobkyňi žiadnu sumu.

22. Súd považoval za nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalobkyňa ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrela predmetnú zmluvu so žalovanými, ktorí sú fyzické osoby - nepodnikatelia (čo vyplýva z ich označenia v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom). Zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky

zákoník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

24. Súd považoval za dôvodný nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 9.216,63 Eur spolu s 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.904,27 Eur (istina + poplatky za poistenie) od 08.06.2018 do zaplatenia. Priznaný nárok v sume 9.216,63 Eur pozostáva z istiny vo výške 8.854,22 Eur, 5,59 % ročného úroku za úver zo sumy 9.100,00 Eur do zosplatnenia, t. j. do 07.06.2018 v celkovej výške 312,36 Eur a poplatkov za poistenie od 08/2017 do 06/2018, t. j. 11 x 4,55 Eur, v celkovej sume 50,05 Eur.

25. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

26. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

27. Pri základnej úrokovej sadzbe ECB ku dňu 08.06.2018 vo výške 0,00 % p. a. sú žalovaní povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 8.904,27 Eur pozostávajúcej z istiny (8.854,22 Eur) a nezaplatených poplatkov za poistenie (50,05 Eur). S úhradou svojho dlhu sa žalovaní dostali do omeškania odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, t. j. od 08.06.2018.

28. V prevyšujúcej časti, a to čo do zaplatenia úrokov za úver zo sumy 8.854,22 Eur od 08.06.2018 do zaplatenia, teda po zosplatnení úveru a taktiež čo do nároku na úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 312,36 Eur predstavujúcej 5,59 % ročný úrok za úver zo sumy 9.100,00 Eur do 07.06.2018, súd žalobu zamietol.

29. Aj keď žalovaní nerozporovali tvrdenia žalobcu, v tejto súvislosti považuje súd za významné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012, podľa ktorého aj pri nečinnosti spotrebiteľa má súd dbať na to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán.

30. Pokiaľ ide o nárok žalobkyne požadovať úroky za úver aj po zosplatnení úveru, tento súd považoval za nedôvodný a ako už konštatoval vyššie, v tejto časti žalobu zamietol.

31. Otázka platenia úrokov dojednaných ako cena a odplata za úverovú službu v spotrebiteľskom vzťahu v období po splatnosti úverovej istiny, je zásadnou právnou otázkou. Treba tiež skonštatovať, že aplikačná prax sa v tejto otázke rozchádza. Zástancovia názorovej línie podporujúci platenie zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania prevažne vychádzajú z dispozitívnej normy, ktorá neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí, a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR z 27.6.2007 sp. zn. 33Odo 657/2005).

32. Nemali by byť pochybnosti, že úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie).

33. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru

34. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§ 657, § 658). Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom), alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva. Kým kogentného pravidla o platení úrokov aj po skončení úverového obdobia v normatívnej podobe niet, dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškanie a ďalších sankciách sa dotýka ponuky zákona (dispozície).

35. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz.

36. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok.

37. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku.

38. Súd zastáva názor, že cena za poskytnutie úveru musí byť jasne stanovená, uzavretá a ustálená výhradne v spojení s ukončením úverovej služby, a teda uplynutím úverového obdobia, či už pôvodne dohodnutého alebo predčasne skončeného. Neuzavretá a otvorená môže byť len sankcia, ktorej výšku reguluje všeobecne záväzný predpis tak, aby nenadobudla neprimerané rozmery. Ak by sme totiž pripustili, že cena sa môže meniť v čase a v závislosti od subjektívneho faktora správania spotrebiteľa, mala by táto skutočnosť zásadný dopad aj na ustálenie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok, za ktorých bude spotrebiteľ kontrahovať.

39. Stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

40. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa za obdobie po zosplatení.

41. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru).

42. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

43. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

44. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

45. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

46. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98 vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

47. Totožné právne závery vyslovil Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku sp. zn. 22Co/28/2017. Súd prvej inštancie sa naň odvoláva a už len opakuje, že veriteľ (žalobkyňa) má nárok na úrok za úver do doby zosplatnenia úveru a po tomto momente veriteľovi vzniká právo inkasovať úrok z omeškania.

48. Súd zamietol aj tú časť žaloby, ktorou žalobkyňa požadovala priznanie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne z kapitalizovaných úrokov za úver vypočítaných za obdobie do 07.06.2018 v celkovej sume 312,36 Eur. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/27/2018 zo dňa 13.12.2018, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v súvislosti s úročením kapitalizovaných úrokov za úver úrokom z omeškania. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť význam rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 35 Odo 101/2002 zo dňa 24. marca 2004, vychádzajúc z právnej úpravy obsahovo zhodnej so slovenskou, v ktorom tento súd judikoval, že podľa štandardného výkladu podávaného súdnou praxou, definícia príslušenstva pohľadávky obsiahnutá v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy. Úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú teda podľa citovaného zákonného ustanovenia príslušenstvom pohľadávky. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku zaniká aj akcesorický záväzok úrokový. Pretrváva len povinnosť zaplatiť už dospelé úroky. Tým, že dlžník včas nespláti úroky z istiny, dostáva sa do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva, a teda úroky z omeškania z dojednaných úrokov nevyplýva pre veriteľa ani z Občianskeho zákonníka, ani z Obchodného zákonníka. Podľa Najvyššieho súdu Českej republiky právna úvaha o tom, že zákon (Obchodný zákonník, v spojení s Občianskym zákonníkom) priznáva veriteľovi bez ďalšieho aj právo úročiť zákonné príslušenstvo pohľadávky, (žiadať úroky z omeškania z dojednaných úrokov), je nesprávna. Súd sa na tieto závery odvoláva, a preto žalobu žalobkyne v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

49. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V konečnom dôsledku bola v spore úspešnejšia žalobkyňa [po kapitalizovaní úrokov za úver a úrokov z omeškania ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavoval nárok žalobkyne uplatnený žalobou sumu 11.316,72 Eur (9.216,63 Eur + 5,59% p.a. úrok za úver z 8.854,22 Eur od 08.06.2018 do 17.08.2020 + úrok z omeškania 5 % p.a. z 9.216,63 Eur od 08.06.2018 do 17.08.2020), z toho jej súd prisúdil ku dňu vyhlásenia rozsudku sumu 10.186,87 Eur (9.216,63 Eur + úrok z omeškania 5% p.a. z 8.904,27 Eur od 08.06.2018 do 17.08.2020)], ktorej patrí náhrada trov konania po odpočítaní neúspechu v konaní (10,00 %) od jej úspechu v konaní (90,00 %), a to v rozsahu 80,00 % z celkových trov konania, na ktoré by mala nárok pri plnom úspechu.

50. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v súlade s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie

súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.